

Overdenkingen in de kerkdienst op vrijdag 30 maart 2018 (Goede Vrijdag)

1. Jezus lijdt gehoorzaam

Gemeente, wat gaan wij vanavond zien als we Jezus volgen in zijn laatste uren, op de donkere weg naar de dood? Zien wij een held, die moedig zijn lot aanvaardt, die niet wijkt voor wat vijanden hem aandoen, en daarom sterft? Nee gemeente, Jezus op weg naar Golgotha, Jezus aan het kruis heeft niets heldhaftigs. Hij lijdt. Zien we dan een slachtoffer, iemand om medelijden mee te hebben, een willoze prooi van de wreedheid van misdadige mensen? Nee gemeente. Zo ziet het er wel uit. Maar daarachter is een geheim verborgen.

We hebben het net gezongen: we zien Christus "tot in de dood als mens gehoorzaam wezen". Daar klinkt een woord, dat ons eigenlijk niet zo goed past: gehoorzaam. Wij leven in een wereld waarin mondigheid veel populairder is dan gehoorzaamheid. Gehoorzaamheid klinkt zo slaafs! Dan is het een ander, die beslist over wat jij moet doen. Zo hoort het niet te zijn, vinden we diep vanbinnen.

En dat we dat zo voelen, is eigenlijk ook geen verrassing. Dat zit ons in het bloed; het zit in onze genen. Want is het niet allemaal begonnen met ongehoorzame mensen? God gaf één verbod, niet eten van die ene boom in het paradijs. En toen kwam de duivel die zei: waarom zou je gehoorzaam zijn? Je kunt ook zijn als God! En dat smaakte Adam en Eva best. Maar de nasmaak was bitter. De dood kwam. Het lijden kwam. De strijd kwam. De zonde werd ons de baas. En dat stempelt ons leven tot op vandaag.

Maar vanavond zien we hoe Jezus een andere weg gaat. Wat wij vanavond zien, dat is gehoorzaamheid. Jezus gaat doen, wat zijn Vader van Hem wil. Achter zijn lijden, achter het kruis staat God zelf. Het smaakt heel bitter. Maar de nasmaak, die is zo zoet! Want wat God wil - dat is altijd zo, en ook vanavond - dat is dat het ons goed gaat. God wil onze verlossing, onze redding van de dood en het verdriet en de zonde. En daarom vraagt Hij aan Jezus: Doe jij, wat Adam en Eva niet deden, en wat de mensen nog altijd moeilijk vinden: wees gehoorzaam. Doe mijn wil. Want daar komen prachtige dingen uit voort: vergeving, genade, eeuwig leven.

Wij zien vanavond de gehoorzame Jezus. Denk niet dat dat makkelijk was. Ook Hij was mens, die opzag tegen het lijden. Maar Hij wist: de wil van mijn Vader, die moet Ik gaan doen. We lezen Markus 14:32-42.

2. Jezus lijdt alleen

"Ik ben alleen". Dat moet Jezus ook gevoeld hebben, toen ze Hem meenamen uit Gethsémané. Zijn volgelingen waren gevlucht. Op een afstand liep alleen nog Petrus, maar Jezus wist wat Hij van Hem verwachten kon. Hij was alleen, verlaten door de mensen, aan wie Hij alleen maar goed had gedaan. Hij was alleen, in de handen van mensen die Hem haatten. En er zou een moment komen, dat Hij ook God niet meer voelde. Alleen.

Want de weg van het lijden kon Hij niet samen met anderen gaan. Er is er maar Eén, die deze last kon dragen. Daarom liet Hij zijn volgelingen gaan. Daarom vroeg Hij niet om engelen. Alleen Gods Zoon kon de zonden van de wereld dragen. Hij is alleen.

Daarom kijk ik vol ontzag naar de lijdende Jezus. Het is geen medelijden wat ik voel. Ik kan juist niet meelijden! Hij gaat alleen. Hij gaat voor mij. En ik sta op een afstand, terwijl Hij geslagen wordt, bespuwd, uitgejouwd, gedood. Om Mij.

Maar dit houd ik eraan over: mijn hoop, mijn redding, dat is Jezus alleen! Niets of niemand anders. Hij is de weg, de waarheid en het leven - Hij alleen! En er is geen andere naam die ons redden kan - het is de naam van Jezus alleen.

Hij was alleen. Hij deed het alleen. Ik kan er zelf niets aan bijdragen. Ik kan het alleen maar nederig, verwonderd ontvangen. Maar één ding weet ik wel: als ik ooit lijden moet - ik zal niet alleen zijn. Als ik last heb van wat fout is gegaan in mijn leven - ik zal niet eenzaam zijn. En als ik sterven moet - er is iemand bij mij. Hij was alleen. Ik hoef het niet meer te zijn. Want in alles: de Heer is bij mij. Want Hij was eenzaam - voor mij.

3. Jezus spreekt

We staan nu bij het kruis. We kijken omhoog, en zien Christus hangen. De pijn moet vreselijk geweest zijn. Maar waar Jezus tegenover zijn vervolgers meestal zweeg, horen we af en toe, dat Hij aan het kruis spreekt. Zeven uitspraken zijn bewaard gebleven, verdeeld over de verschillende evangeliën. Wat vertelt Jezus ons?

Allereerst: hoe zwaar het was. Jezus klaagt. Hij heeft dorst. Dat is zijn lichamelijke strijd. Zijn mond verdroogt, en erge dorst, dat is verschrikkelijk. Maar Hij lijdt ook geestelijk. We horen zijn snerpande klacht tot God: Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten! Wat een nood klinkt daarin door! Die woorden onthullen iets van het vreselijke van Christus' lijden.

En toch is Jezus niet gebroken. Dat horen we ook in wat Hij vanaf het kruis zegt. Hij blijft wie Hij was, vol liefde voor de mensen. Hij ziet zijn moeder staan, en zijn lievelingsleerling. Hij ziet hun verdriet. Hij weet dat ze elkaar nodig zullen hebben. En daarom verbindt Hij hen aan elkaar: zie uw zoon, zie je moeder. Zelfs aan het kruis laat Hij mensen naar elkaar omzien. En dan hoort Hij de moordenaar die naast Hem hangt. Het is een mens in nood. Niet onverschillig ondergaat hij zijn lot. Hij denkt aan de eeuwigheid, aan zijn toekomst hierna. En dan mag Jezus hem hoop geven, op het paradijs. Vandaag sterf je met Mij. Vandaag open Ik voor jou de deur naar de heerlijkheid. En wat het meeste indruk maakt: Jezus heeft zelfs een woord voor zijn vijanden die hem kruisigen. Of liever: of ze luisteren of niet, Hij bidt voor hen. Vader, vergeef hun, ze weten niet wat ze doen.

Jezus spreekt. Hij spreekt niet alleen over zichzelf. Hij spreekt voor en over de mensen, voor en over ons. Die zijn in zijn gedachten. En dan aan het einde, dan spreekt het vertrouwen. "Het is volbracht". Ik heb het tot een einde gebracht! En dan kan Hij zijn hoofd buigen: Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest. Het werk is klaar. De vrede komt.

Jezus spreekt. Laten we ernaar blijven luisteren. Laten we erover blijven nadenken. Laten we erover zingen.

4. Nadat Jezus stierf

Christus is gestorven. Zijn adem is opgehouden. De grimassen van de pijn zijn verdwenen. Er is iets vredigs in dat lichaam aan het kruis. En wij gaan weg. Ze zullen Jezus dadelijk van het kruis halen - dat laten we maar over aan de mensen die hem het naaste stonden. Er is op Golgotha niets meer te zien. Het is voorbij.

En nu? We weten hoe het bij zijn volgelingen was: verslagenheid, ze kunnen het zich niet voorstellen; is het nu echt over, hebben we ons vergist? We weten hoe het bij de toeschouwers is: ze zijn onder de indruk, gaan stil naar huis. We weten hoe het bij de Romeinse hoofdman is die het kruis bewaakte: hij heeft iets aan Jezus gemerkt, in hoe Hij leed, in wat Hij zei. Een rechtvaardig mens, roept hij uit, de zoon van God.

En hoe gaan wij? Wij hebben Jezus' gehoorzaamheid gezien: wat wij mensen niet doen, deed Hij - wat doet het ons? Wij hebben Jezus' eenzaamheid gezien: Hij deed het alleen, want er was geen ander - wat zegt het ons? Wij hebben zijn laatste woorden gehoord - wat vertellen ze ons, hoe klinken ze na in ons leven?

Laat ik zeggen wat het met mij doet. Jezus die gekruisigd is, dat maakt mij allereerst nederig. Want ik weet: het was voor mij. Om ons is Hij gestorven, om de zonden van de wereld te dragen. En daar zit ook mijn stapeltje zonden bij. Ik hoor bij de mensen, die Hem dit hebben aangedaan. Ik zie Jezus, en denk: wie ben ik?

Maar bij het kruis word ik ook rustig. Het is volbracht, riep Jezus aan het eind. En ik weet: ook dat geldt mij! De vrede aan het einde, die is ook voor mij. Ik hoef niet bang te zijn als ik mijn falen zie, mijn gebrek aan vuur voor God, mijn te kleine liefde. Ik mag schuilen bij de Gekruisigde. Mijn leven is veilig en geborgen, bestemd voor de eeuwigheid.

En dan word ik heel dankbaar. Christus heeft het voor mij gedaan. Wat is liefde, wat is Gods liefde iets prachtigs! En dat raakt me zo, dat ik het eigenlijk ook wil: zo proberen lief te hebben. Och, dat is misschien te hoog gegrepen. Maar het neemt me wel mee op de weg van God. Ik word er wat anders van. En ik hoop en bid, dat ik dat kan vasthouden.

Amen.